

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Quæstio 3. Quibus modis acquiratur beneficium in potentia, seu jus ad beneficium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

FORI BENEFICIALIS

PARS ALTERA.

De provisione & acquisitione beneficiorum.

CAPUT PRÆAMBULUM.

DE MODIS PROVIDENDI ET ACQVIRENDI BENEFICIA IN GENERE.

Quaestio 1. Quotupliciter acquirantur beneficia ?

Espondeo : dupliciter, nimirum actu, & in potentia, quod idem est, ac acquirere jus in beneficio, & acquirere jus ad beneficium, Castrop. *tr. 13. de benef. d. 2. p. 1. n. 1.* Porro jus in beneficio differt à jure ad beneficium ; quòd vi juris in beneficio beneficiatus obtineat potestatem administrandi illud, illudque sit proprium illius, etiam ante captam beneficii possessionem, quorum nihil tribuitur vi juris ad beneficium, Castrop. *ibidem. n. 18.* citans Vasq. *in opus. de benef. c. 4. s. 4. dub. 1.* Covar. *var. resol. l. 3. c. 16. n. 3.*

Quaestio 2. Quibus modis acquiratur beneficium actu, seu jus in beneficio ?

R Espondeo : tribus ; Electionis confirmatione (quo refertur postulationis admissio) institutione, collatione. Castrop. *loc. cit. n. 2.* Azor. *institur. mor. p. 2. l. 6. c. 22.*

Quaestio 3. Quibus modis acquiratur beneficium potentia, seu jus ad beneficium ?

R Espondeo sequentibus : primò electione, secundò præsentatione.

2. Tertio vigore gratiæ expectatiæ, quâ nimirum conceditur alicui, ut præbendam vacantem, quam maluerit, obtineat ; ita tamen ut hæc gratia jus ullum considerabile tribuat, debeat esse acceptata, cum ante acceptationem sit revocabilis à concedente. Castrop. *loc. cit. n. 9.* citans Garc. *de benef. p. 4. c. 3. n. 14.* Gonz. *gl. 26. n. 20.* Mandos. *reg. 3. q. 14. num. 3.* quamvis hoc jus ex acceptatione expectantis non sit ita considerabile, ut de eo fieri debeat mentio in impetratione, seu reservatione facta à Papa de tali beneficio, aut præferretur per clausulam in literis de beneficiis vacantibus apponi solitam vel subintellectam : *modò non sit in eo alicui jus questum* (sicut aliàs per eam, præ-
P. Lewren. *Fori Benef. Tom. II,*

servatur jus, etiam ad rem, quæsitum alio modo, puta, per electionem, præsentationem.) Garc. *loc. cit. n. 18. & seq.* & ex eo Castrop. *loc. cit.* cum enim expectatiæ concessa non sit pro aliquo determinato beneficio, non videtur magnopere isti gratiæ derogari per dictam reservationem vel impetrationem, dum expectanti saluum manet jus utendi, datâ sibi expectatiâ in aliis beneficiis. Castrop. *ibid.*

3. Quarto, vigore gratiæ expectatiæ concessæ recepto in Canonicum, seu vi mandati de providendo tali de prima præbenda vacatura ; quia vi hujus juris cogere potest, ut sibi vacans præbenda conferatur. Castrop. *loc. cit. n. 10.* Garc. *loc. cit. n. 16.* juxta *c. si postquam. de præb. in 6.* Verùm modò per Trid. *sess. 24. c. 19.* omnes istæ expectatiæ & mandata de providendo beneficio vacaturo sunt sublata. Unde eligi nequit Canonicus supernumerarius cum expectatiâ ad præbendam proximè vacaturam, nisi fortè in ea Ecclesia, ubi immemorialis talis consuetudo vigeret, Castrop. *n. 11.* Gonz. *ad reg. 8. s. 1. proæn. n. 64.* Garc. *p. 6. c. 1. num. 5.*

4. Quintò, collatione nondum acceptatâ. *c. si tibi absenti. de præb. in 6.* quia factâ collatione, conferens retrocedere non potest, sed debet consensum collatarii expectare intra terminum datum ad consentiendum, secus ac in aliis donationibus, in quibus ante acceptationem donatarii datur illi jus poenitentiae : quia in beneficiis conferens disponit ex officio & obligatione, in rebus autem aliis ex voluntate. Castrop. *n. 12.* citans Gonz. *gl. 26. num. 4.* Vasq. *loc. cit.*

5. Sextò, reservatione beneficii in favorem alicujus acceptantis hanc reservationem ; quia per talem reservationem adjudicatur ei beneficium. Castrop. *loc. cit. n. 12.* Garc. *p. 4. c. 3. n. 43.*

6. Septimò, consuetudine seu privilegio optandi præbendam pinguiorem vacantem. Castrop. *num. 13.* Garc. *num. 45.* non tamen requiritur, ut prius præbenda vacet, aut sit acceptata, quam sit debita, cum illa facultas optandi pinguiorem præbendam sit veluti quoddam mandatum de providendo, concessum, v.g. antiquiori de aliqua determinata

minata præbenda; vel quasi quædam gratia expectativa admittitur pro præbenda primò vacatura, quæ vacationem præbendæ non requirunt, sed solum acceptationem mandati, vel gratiæ expectativæ. Unde etsi ab alio impetretur, vel à Papa reserve- tur, derogatur utique juri, quo vi illius consuetudinis & privilegii præbenda primò vacatura debita erat Canonico antiquiori. Castrop. n. 13. contra Garc. loc. cit.

7. Octavò : pensione non solutâ pensionario; cum ob hanc causam Papa solet concedere regressum & accessum ad beneficium gravatum pensionem. Castrop. num. 14. citans Parisi, de resig. l. 6. q. 3. n. 15. opus autem est ad hoc jus acquirendum pensionario, ut is declaret, se velle uti illo, & insuper ut pronuntietur sententia, saltem declaratoria, contumaciæ non solventis pensionem, quæ non profertur, nisi magna fuerit illius protervia. Castrop. l. cit. d. 1. p. ult. §. 6. latâ autem hâc sententiâ non tantum jus ad beneficium, sed etiam jus in eo conferri pensionario censet Garc. loc. cit. n. 49. contrarium probabilius Castrop. egere nimirum insuper pensionarium judicis executoris collatione, cum factâ dictâ sententiâ declaratoriâ, pensionarius adhuc nequeat propriâ auctoritate sumere possessionem beneficii, sed auctoritate judicis executoris accedere debeat, utpote cui & executio privationis beneficii & regressus & accessus beneficii conceditur.

8. Nonò : Coadjutoriâ cum futura successione; quia est quasi mandatum de providendo ad determinatum beneficium, Castrop. n. 16. Garc. n. 58.

9. His addit duos alios modos Garc. l. cit. n. 54. & 68. nimirum concessionem beneficii in eventu privationis; verum improprium esse hoc jus, utpote concessum sub conditione, non necessariò eventura (secus ac dum conceditur sub eventu vacationis, quæ est conditio necessariò eventura, quam concessionem solus Papa facere potest, juxta c. nulli. & c. relatum. de concess. præb. censet Castrop. nu. 15. Alteri oppositionem, stante consuetudine seu constitutione opponendi, quod ut verum sit, ait *ibidem* Castrop. debet oppositor verificare, qualitates ad beneficium requisitas sibi soli competere. Adji- ciuntur quoque ab aliis passim duo alii modi acquirendi jus ad beneficium, nimirum resignatio in favorem & permutatio; verum quia hi supponunt prius beneficium amitti, de his infra. De ceteris modis explicatis in præsentate.

Quest. 4. Quid sit electio & confirmatio?

Respondeo: utriusque definitionem dandam, & declarandam *scilicet*, seq. c. 2. & 3. ubi de electione & confirmatione.

Questio 5. Quid sit presentatio, & qualiter hoc nomen sæpe confundatur cum aliis modis acquirendi beneficium?

1. **R**espondeo ad primum: est exhibitio personæ per Patronum Episcopo, vel alteri, ad quem institutio pertinet, legitimè facta, intellige, in ordine ad instituendam illam in beneficio. Garc. p. 4. c. 1. n. 15. Less. de just. c. 34. n. 12. Roch. de jurep. in principio q. 3. & c. ex Abb. in c. cognoscitur de his, que sunt à prælat. Differt autem ab electione, quòd ea fiat à pluribus, ut à Capitulo, & à solis Ecclesiasticis, & per suffragia, & potissimum in prælaturis locum habeat; Presentatio autem ab una etiam persona, etsi laica, & in quovis beneficii genere. Less. loc. cit. num. 15. vide plura de hoc in de-

initione electionis, & apud Laym. ad rit. de elect. num. 8.

2. Respondeo ad secundum: pro presentatione Clerici ad beneficium nomen electionis quandoque usurpatur, ut in c. querelam. de elect. & c. nosce 12. & seq. d. 63. quibus in locis jus eligendi, id est, nominandi, postulandi aut presentandi, tribuitur populo. Laym. l. cit. n. 1.

Questio 6. Quid sit institutio (quod est correlativum presentationis non secus ac confirmatio electionis. Lott. l. 2. q. 1. n. 23.) & qualiter confundatur sæpe cum aliis modis providendi de beneficiis?

Respondeo ad primum: est canonica ordinatio facta per Episcopum, vel alium, ad quem spectat, in beneficio vacante de Clerico per patronum legitimè presentato. Argumento c. decernimus. 16. q. 7. Lott. l. 2. q. 13. n. 18. vel, ut communis alii; est concessio beneficii facta legitimè auctoritate Episcopi, vel alterius, Clerico à patrono presentato. Filluc. rr. 41. c. 3. n. 9. ex Azor. p. 2. l. 6. c. 22. q. 1. Differt à collatione propriè tali, quòd supponat presentationem, sitq; concessio obligatoria (obligator enim Prælatus conferre beneficiū ei, qui à patrono est presentatus. Abb. in c. auctoritate. de institut. nu. 7. Barb. de potest. Episc. alleg. 72. n. 1.) collatio autem propriè talis sit voluntaria beneficii concessio, seu quæ sit superioris arbitratu sine ulla electione, postulatione, aut presentatione. Castrop. l. cit. n. 2. Azor. l. cit. differt à confirmatione, quòd fit collatio vel provisio illius, qui presentatus est à patrono. Confirmatio fit illius, qui electus est. Less. l. cit. n. 13. Item quòd nominationem factam ab Ecclesiastico non requirat; cum presentatio sæpe fiat à laicis; confirmatio autem est de persona à communitate Ecclesiastica nominata. Castrop. l. cit. Aliud quoq; est admittere, aliud instituere, quamvis id diversimodè explicent Auctores. Juxta Jo. Monach. & Jo. Andr. admittere est recipere seu approbare, & in titulum tradere; instituere autem est mittere in corporalem beneficii possessionem, & hoc sensu videri loqui Trid. sess. 7. c. 13. ait Pirh. ad rit. de institut. n. 5. juxta Anchoran. admittere est ad examen recipere, instituere est approbare, seu jus & titulum tribuere. Pirh. *ibid.*

2. Resp. ad secundum: quamvis igitur vox institutio, si referatur ad presentationem, nomen proprium retineat. Lott. l. 2. q. 1. n. 12. quin & vulgaris etiam intellectus hujus vocis eam referat ad institutionem necessariam. Lott. *ibid.* n. 14. ex Aegid. decis. 94. n. 2. Unde n. 13. ait institutionem nunquam dici collationem præterquam certo modo ex Gamb. de off. leg. l. 3. n. 5. De cetero tamen vox est significationis diversæ. Ac primò quidem nomen est generis, aptum comprehendere collationem, electionem, institutionem (intellige propriè talem) & quamcunque aliam dispositionem beneficalem (quamvis alias, ut ait Lott. *ibid.* num. 22. instituere & providere videantur modi incompatibiles) Lott. *ibidem* num. 11. citans Verallum p. 1. decis. 297. num. 2. Germon. de indultis Card. §. ac beneficia. num. 34. & c. Secundò sæpe dicitur de confirmatione, confirmatiòque & institutio dicuntur promiscuè, & unum pro altero ponitur. Lott. *ibidem* num. 16. juxta Gloss. in c. hoc tantum 18. q. 2. v. instituere. Tertio termini quoque collatio & institutio sæpe confunduntur, & instituere quandoque ad liberam collationem refertur.

Lott.